

Transfer qiymətləri

Elmi-tədqiqat bölməsinin, baş elmi işçisi
Xəlil Əfəndiyev

Gündəlik

- Transfer qiymətləri
- “Qol uzunluğu” prinsipi
- Müqayisəlik
- Transfer qiymətlərinin müəyyənləşdirilməsi üsulları
- İnzibati və əmələtmə məsələləri

Transfer qiymətlərinin yaranma səbəbi

- ▶ *vergi ödəmələrinin azaldılması (bu qiymətlərin köməyi ilə transmilli müəssisələr ümumi gəlirinin və ya mənfəətinin bir hissəsini daha az vergi yükü olan ölkələrə köçürürlər);*
- ▶ *beynəlxalq və yerli bazarlarda süni rəqabət üstünlüklərinin əldə edilməsi;*
- ▶ *obyektiv səbəblərdən qiymətin səhv müəyyənləşdirilməsi və ya müəyyənləşdirilə bilməməsi*

Transfer qiymətləndirilməsində əsas anlayışlar

Transfer qiyməti

- Əlaqəli tərəflər arasında formalaşan qiymətlər

Qol uzunluğu qiyməti

- Müstəqil tərəflər arasında formalaşan qiymətlər

Nəzarət olunan əməliyyatlar

- Əlaqəli tərəflər arasında aparılan əməliyyatlar

Nəzarət olunmayan əməliyyatlar

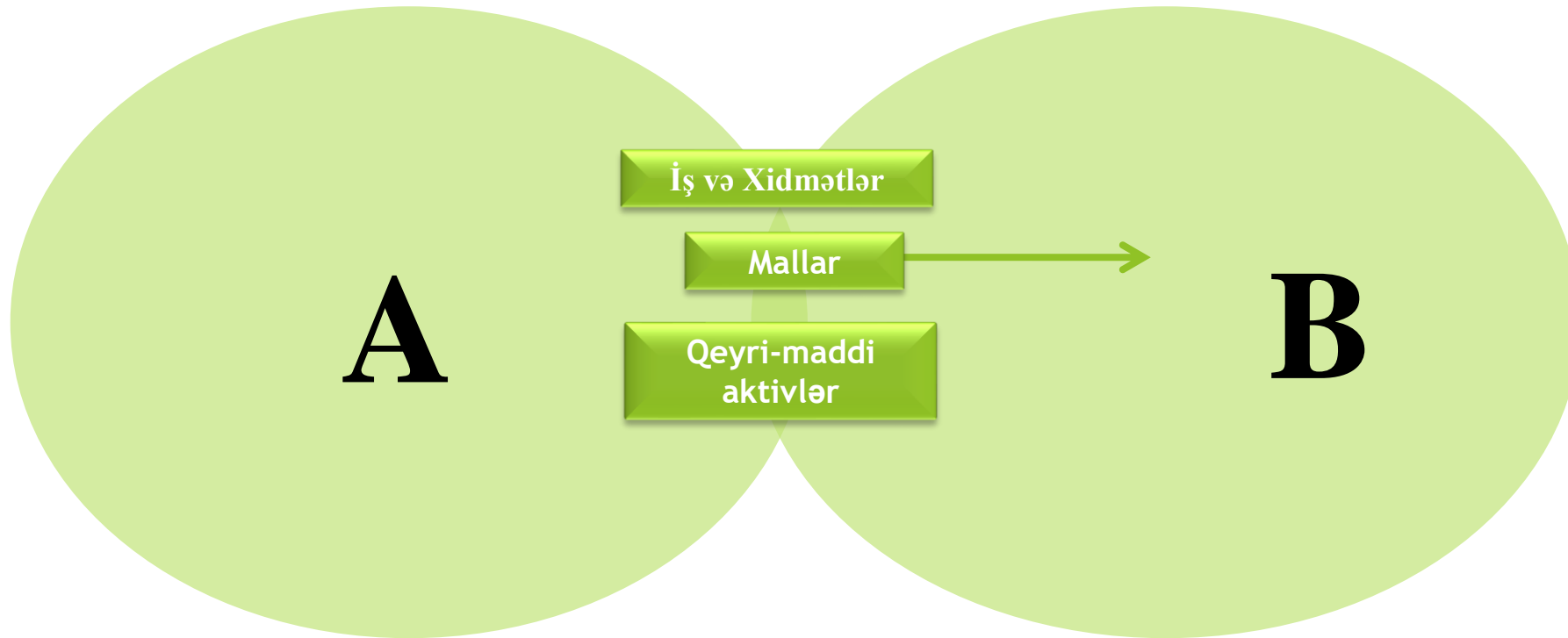
- Müstəqil tərəflər arasında aparılan əməliyyatlar

Transfer qiymətlərinin tətbiq edildiyi tərəflər və əməliyyatlar

Tərəflər (VM – 14-1):

- ▶ Azərbaycan Respublikasının rezidenti ilə onunla qarşılıqlı sürətdə asılı olan qeyri-rezident şəxslər arasında
- ▶ Qeyri-rezidentin Azərbaycan Respublikasındakı daimi nümayəndəliyi ilə həmin qeyri-rezidentin özü və ya onun başqa ölkələrdə yerləşən hər hansı nümayəndəliyi, filialı və digər bölməsi arasında
- ▶ Azərbaycan Respublikasının rezidenti və (və ya) qeyri-rezidentin Azərbaycan Respublikasındakı daimi nümayəndəliyi ilə güzəştli vergi tutulan ölkələrdə təsis edilmiş (qeydiyyatdan keçmiş) subyektlər arasında.

Transfer qiymətləri üzrə əməliyyatlar

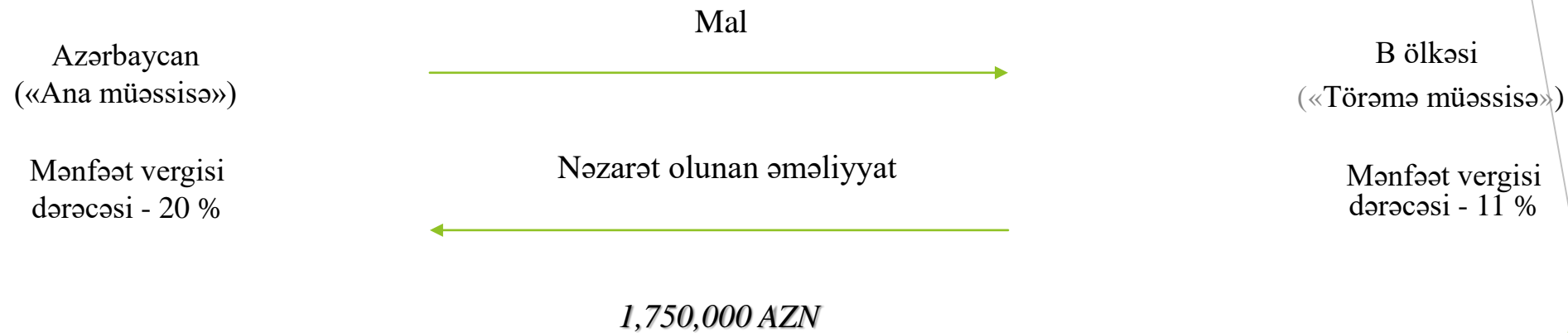

Transfer qiymətləri üzrə beynəlxalq tənzimləmələr

BMT-nin «İnkişaf etməkdə olan ölkələr üçün transfer qiymətləri üzrə praktiki vəsaiti»

İƏİT –nin «Transmilli müəssisələr və vergi orqanları üçün transfer qiymətləri Qaydaları»

Transfer qiymətləri nədir?

Azərbaycanda yerləşən istehsalçı «Ana müəssisə» B ölkəsində yerləşən «Törəmə müəssisə»sinə mal satır. Vergi Məcəlləsinin 14-1.2.1-ci maddəsinə əsasən tərəflər arasındakı əməliyyat nəzarət olunan əməliyyat hesab edilir və tərəflər arasında formalaşan qiymətlərin “Qol uzunluğu” qiymətinə uyğun olub-olmaması araşdırılmalıdır.

Transfer qiymətləndirmə üzrə yoxlamanın əsas məqsədi

Müqayisəlilik təhlilindən istifadə etməklə əlaqəli tərəflər arasında aparılan əməliyyatların qol uzunluğu prinsipi uyğun olub-olmamasının müəyyənləşdirilməsidir.

Qol uzunluđu prinsipi nədir?

“Qol uzunluđu” prinsipinə görə qarşılıqlı şəkildə əlaqəli olan tərəflər arasındakı əqdlərin şərtləri bir-birindən asılı olmayan tərəflərin arasındakı eyni əqdlərin müvafiq şərtlərinə uyğun olmalıdır

Müqayisəlik təhlili nədir?

Nəzarət olunan əməliyyatla müqayisə edilə bilən nəzarət olunmayan əməliyyatın seçilməsi prosesidir.

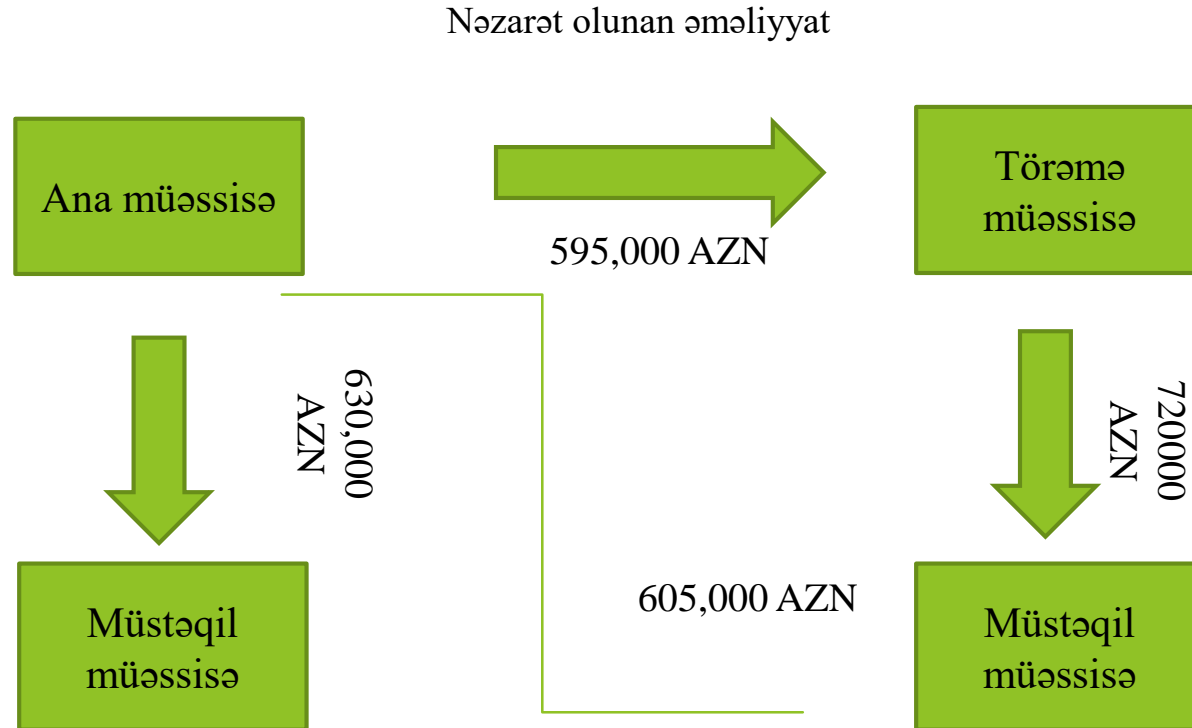
Zəmanətli

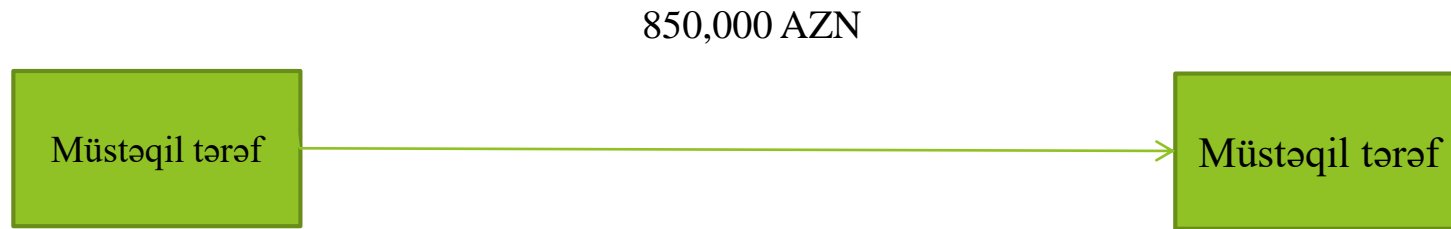
Zəmanətsiz

Daxili müqayisəlilik

Xarici müqayisəlilik

Beynəlxalq məlumat bazaları

THOMSON REUTERS

BUREAU VAN DIJK

Uzadılmış əl prinsipi uyğunluğu

Azərbaycan
«Ana müəssisə»

22 faiz illik ödəniş

3,000,000 AZN

B ölkəsi
(«Ofşor müəssisə»)

Uzadılmış əl prinsipinin pozulması

Azərbaycan
«Ana müəssisə»

9 faiz illik ödəniş

3,000,000 AZN

B ölkəsi
 («Ofşor müəssisə»)

Transfer qiymətləri üsulları

- ▶ *Qiymətlərin müqayisəsi üsulu*
- ▶ *Sonrakı (təkrar) satış qiyməti üsulu*
- ▶ *Dəyərin toplanması üsulu*
- ▶ *Rentabellik üsulu*
- ▶ *Mənfəətin bölgüsü üsulu*

Transfer qiymətləri üsulu	Müqayisə edilən göstərici
Qiymətlərin müqayisəsi üsulu	Qiymət
Yenidən satış üsulu	Yenidən satış marjası
Dəyərin toplanması üsulu	Əlavə gəlir marjası
Rentabellik üsulu	Xüsusi çəki (əldə edilən mənfəətin ümumi gəlirdə, ümumi xərclərdə və ya aktivlərin ümumi dəyərində xüsusi çəkisi)
Mənfəətin bölgüsü üsulu	Xüsusi çəki (eyni müəssisə qrupunun üzvü olan müəssisələr arasında aparılan əməliyyatdan hər bir tərəfin əldə etdiyi mənfəətin qrupun məcmu mənfəətində xüsusi çəkisi)

Yerli vergi
qanunvericiliyində
transfer qiymətləri
üzrə sənədləşmə

Transfer qiymətlərinin müəyyən edilməsi
və tətbiqi QAYDALARI

“Nəzarət olunan əməliyyatlar haqqında
Arayış” barədə məlumat

Transfer qiymətlərinə nəzarət üzrə
Metodiki Göstəriş

Transfer qiymətinin vergi ödəyicisi
tərəfindən müstəqil şəkildə
müəyyənləşdirilməsi

Diqqətinizə görə minnətdaram!